

مدیر کل

جلال‌الدین الحسینی مؤیدالاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
و یومیه (جبل‌المتین)

(عنوان مراسلات)
طهران خیابان لاله زار
ناب مدیر میرزا سید حسن کاشانی

غیر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

یومیه

جبل‌المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانه

طهران ۴۰ قران
سایر بلاد داخله ۴۵ قران
روسیه و قفقاز ۱۲ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانک

(قیمت يك نسخه)
در طهران يكصد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان سطرى

دو قران است

روزنامه یومیه ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه

با امضا قبول و در انتشارش اداره آزاد است

چهارشنبه ۲ ربیع الثانی ۱۳۲۵ هجری قمری و ۲۵ اردی بهشت ماه جلالی ۸۲۹ و ۱۵ مه ۱۹۰۷ میلادی

(تشکر از وکلاء محترم)

یکی از فوائد بزرگ دولت مشروطه آنستکه زبان
و قلم آزاد گردیده هرکس هرچه میدانند و در راه صلاح
ملت و دولت بخاطرش میرسد بدون ترس و بیم میگوید
و مینویسد و لامحالہ در میان چندین هزار نفر چندتن از آنها
فکرشان بحقیقت امر میرسد و راه واقعی کار را بدست
میآورند و بدست عقلاء که از باب حل و عقداند میدهند و از
قوه بفعل میاید مهم اصلاح میشود نوافض تکمیل میگردد
عیوب رفع میشود آب از سراب و قشر از لباب تمیز پیدا
میکند مردم بشور میایند و شب و روز فکر کرده مطلبی
صحیح پیدا کرده عرضه میدارند و تدریجاً همه دوائر
اصلاح میشود —

بعکس چون آزادی را از مردم بگیرند و مهر خاموشی
بر دهانشان بزنند و قلمشان را بشکنند دلها افسرده و خاطرها
پژمرده گردد روح ملول و مغز خسته شود اسباب خیال از دویدن
بازماند و کمیت تفکر لنگ گردد حالت جمود و خفگی بر طباع
غالب شود هیچ در پی علاج درد نباشند و راه دیگر پیش گیرند
از آنجا که گوینده و نویسنده نمیتوانند از گفتن
و نوشتن کناره کنند چون راه حقیقت را مسدود یابند
بان افسانه گشاید انوقت است که روزنامهها اوراق تملق
میشود کتابهای بزرگ از اراجیف و مداهنه و چاپلوسی بر
میگردد شیر را در آستین جا میدهند آسمان را بریسمان
میاویزند کوه را بر خروس بار میکنند به يك نمره کوه را
میشکانند و کوه آهن را از شنیدن نام آهن اسباب دریای
آب میسازند . . . . .

تنها همین آزادی نیز کافی نیست شرط دیگر لازم است که

موجب تحریص و ترغیب شود و قوه فکریه را بکار کردن
و ا دارد آن شرط کدام است؟ یقین بول میخواهد یا منصب
و لقب توقع دارد یا خیر بول نمیکند یا آرزوی لقب
و خلعت نداریم فقط میگوئیم از باب حل و عقد یعنی وکلاء
ملت و وزراء دولت باید بنظر غور و دقت در مندرجات
چرائند و کتب بنگرند اگر حرفی حسابی دیدند
پسندند و عقب او را بگیرند زیرا که چون شخص دید
زحمتش بی نتیجه نماند و محل توجه واقع گشته زیاده
سعی میکند و ذهنش وسیع و خاطرش تقاد میگردد و دانما
جستجوی مطالب مفیده مینماید مگر مقبول طباع گردد —
بعقیده بنده شاعر و کاتب را اگر هزار تومان بدهند معادل
نمیشود با آنکه يك شعر یا يك سطرش را مورد توجه
سازند و مقبول دانند .

بنا بر این مقدمات تشکر صمیمی خود را در پیشگاه
و کلاء محترم عرضه داشته از توجهشان نسبت
باین محقر جریده کمال امتنان را اظهار نموده و بجهت
اطلاع عامه مطلب را تشریح میکنم
در شماره یازدهم شرحی بعنوان (بالکونیک
کیست و کارش چیست؟) در ظلم و بی اعتدالی و
تجاوزات بالکونیک مشاق بریکاد قزاق نوشتیم و مقاوله نامه را
نیز مندرج داشتیم و خاطر محترم و کلاء را بدین طرف
معلوف ساختیم و رفع ظلم را جداً خواستار شدیم
در همان روز در مجلس مقدس شورای ملی و کلاء
محترم مسئله را موضوع بحث نموده بطور سخت خارج
کردن ایل شاهسون بحدادی و حکومت ساوه را از تحت ثبوت بالکونیک
مطالبه کردند و تصریح فرمودند که این عمل برخلاف
هر گونه قانون است دولت علیه نیز استدعاء ملت و

خواهش و کلا را فرین اجابت فرموده محترم السلطنه معاون وزارت داخله روز شنبه بیست و هفتم ربیع الاول بمجلس مقدس آمده رسماً عزل و کوتاه کردن دست پالکونیک را از سزاهل ساوه و ایل شاهسون بعدادی خبر دادند و قلوب عامه ملت را شاد و مسرور نمودند

پس در اینموقع که عرایض خیر خواهانه ما در محضر مجلسیان و دولتیان مقبول افتاده بر ما است که بقیه مطالب راجعه پالکونیک را نیز شرح دهیم و رفع شرش را از سر بریکاد قزاق نیز از دولت استدعاء کنیم نظر باین مسئله در نمرات بعد صورت بودجه اداره قزاقخانه را با تقلبات و تعدیات این مرد و ملا حفلات خود را در ج خواهیم کرد و بالله الاعتصام

سیاسی

بربروز شمه از بانك المان که وکیلش بتازگی وارد طهران شده نگاهتیم و بخیالات دول اشاره نمودیم باز عرض میکنم المان اقدام بدین عمل نمیکند مگر بملاحظه پلنیک چندان مسئله تجارتمی در کار نیست زیرا که پول در مملکت المان اینقدرها فراوان نیست و در یک گوشه جمع نشده که مجبور شوند برای بردن ربح و منفعت آن راه دور دراز بيموده چند خروار بار کرده بایران بیاورند و مشغول مراجعه شوند دلیل واضح بر صحت این مطلب آنستکه امتیاز راه آهن بدادرا مدتی است المانیها گرفته اند و فائده راه آهن مزبور نیز واضح است بلکه میتوان یکی از راههای آهن بر منفعت دنیا گرفت و نکات و نتایج پلنیکمی آن نیز واضح است . مع ذلک بواسطه نداشتن سرمایه کافی شروع بکار نکرده و در عهده نمویق است و بدشمنان خود یعنی فرانسه و انگلیس متوسل شده که بهمدستی و شرکت آنها بتوانند اقدام بکنند آن زبردستان عالم پلنیک نیز تردستی کرده خود را داخل نمودند که اگر در آتیه این شرکت ترقی کند بتواند سهام انرا خرید بضر بول مالک تمام سهام شوند و المان نتواند بخود اختصاص دهد لکن تقدماً در دادن پول و اقدام بعمل کناره کرده حریف را میان آب و گل سرگردان ساختند —

خوب چه طور شد که این بانگها و سرمایه داران یکدمه صاحب پول و مکت فوق العاده شدند که بخیال احداث بانك شرقی شدند و بایران بقصد احداث بانك آدم مخصوص فرستادند ؟ باعتقاد بنده وضع ترقیات بانك شاهنشاهی انگلیسی و بانك استقراضی روسی هیچ و مشوق آلمان و فرانسه گردید و معتقیرب فرانسه را نیز خواهیم دید شروع بکار کرده و بانکی دریای تخت دائر نموده است .

خوب مگر بانك روس و انگلیس چه کار کرده اند که باعث تشویق و ترغیب دیگران شده است ؟ اما بانك انگلیس بایک جزئی سرمایه بایران آمده فرار گذارد پول باطلا بهر اندازه در صندوق بگذارد بهمان میزان اسکناس چاپ کرده منتشر نماید چون مدتی گذشت و حال اهالی مملکت را بدست آورد انوقت بقول سمدالدوله پانزد هزار تومان بحاجی شیخ محسن خان مشیرالدوله سابق (نه بمیرزا یحیی خسان مشیرالدوله اشتباه نشود) رشوه داده وجهی که در صندوق بود ضبط و تصرف نمود و این کار دو فایده برای او داشت یکی آنکه نباید پولش بیکاره در صندوق بماند همان پول را بیکجا تنزیل میدهد و بیکجا اسکناس را دو منفعت میبرد بقول علماء جمع بین عوض و معوض کرده است . فائده دیگر آنکه ملت ایران را بخود محتاج نمود اگر پول در صندوق موجود بود هروقت مردم میخواستند کاغذها را داده از همان صندوق پول میکشیدند اما حالیه پول در جایی موجود نیست و کسی مواظب و مراقب نه بمجرد ظهور حادثه بانك کاغذها را در دست ما واگذار کرد راه مملکت خود پیش میگردد . باید انتظار انروز را کشید . انروز میدانید چه روزیست ؟ بله تازمانیکه مردم بکاغذها راغبند و سالیانه مبلغ زیادی تنزیل عاید بانك میشود ایشان تشریف دارند هر وقت دید دیگر مداخل دارد تمام میشود انوقت است که حاجی بمکه میروند و سر ما بیکلا میماند . يك فائده بزرگ دیگری نیز بانك مزبور برد که هر قدر بخواهد کاغذ بمردم داده پول میگردد اما اگر صندوق خزانه نقدی برقرار میبود مجبور میشد يك اندازه معینی اسکناس چاپ کند خدا رحمت کند گذشتگان ما را که خیلی بما خدمت کردند و از همه چیز دستمان را کوتاه کردند اما الحمد لله يك حالت فراموشی غریبی در میان ما ملت تازگی پیدا شده است که همه چیز را از خاطرمان میبرد حتی کسانی که پدر در پدر تاریخ نویس و حافظ حالات نیک و بد خلق هستند و باید مطالب را ضبط کرده مثل فتو گرافی صدسال بلکه هزار سال دیگر لو حلقوم قلم همان صداها را بایندها حکایت کنند یکبار دفتر را باب شسته و کتاب را در آتش سوزانیده اند در تلگرافات یکماه دو ماه قبل خواندیم که مرض وبای دماغی در پاره قاط فرنگستان بروز کرده حالا معلوم میشود در وطن ما مرض فراموشی حالت سرایت و وبائیت پیدا نموده است . نقلی نیست پس دیگر چرا تو من بيمض الكتاب و تکفر بيمض میشود بعضی چیزها بخاطر میاورید که مدتهاست از خاطر محو شده است مثلاً زید در توشقان ایل کدخدای

ده بود صاحب نیول او را بخیال خود منصب یا يك لقب داد بعد كه خدا بر داشت دیگری جایش گذاشت و لقب را باو بخشید باز عوض كرد بالاخره وضع نیول برهم خورد و ده بدست صاحبش افتاد باز هم باید شما بزیاد كه میرسید همان عنوانرا بخاطر بیایورید دیگر خودتان مختارید . باری از مطلب خارج نشویم اینها كه عرض شد فایده بانك شاهنشاهی بود بضمیمه هزار فوائد دیگر كه نسبت باینها جزئیست اما فائده بانك روس یکی این بود كه تمام تجار را فله و حمال خود نمود كه شرحش بممانند برای وقت دیگر دوم آنكه بواسطه دادن قرض بدولت بلكی دولت را ضعیف و روس را قوی و صاحب اختیار نمود هزار امتیاز از دولت گرفت و مدها حقوق دولت را یامال كرد.

خلاصه طولی نكشید كه بانگهای مزبوره شعبه های چند در سایر بلاد ایران دائر نموده از اطراف ثروت و قوت ملت را گرفته در عوض فقر و پریشانی بانها كرامت فرمودند.

در اینصورت آلمان كه جای خود دارد آرزواتین و كوآتر هم باید در فكر احداث يك بنك یفتند و معتمی از ما يملك مارا تصاحب كنند . بعبارت واضح دول طماع بخیال نفع بهر وسیله متمسك شدند طرح دوستی ریختند باب مراده كشوندند كشتیش فرستادند مدرسه و كلیسیا بنا كردند اجناس و مال التجاره وارد نمودند هیچكدام اثر زیادی نبخشید عاقبت بانك را دائر ساخته باین وسیله بمقصود خیلی نزدیک شدند .

جای هزاران هزار افسوس است كه اهالی وطن مقدس ما بلكی از فوائد بانك بیخبر و بشمرات بیبایان آن اعتنائی نمیکنند و در استحکام اساس بانك ملی كه سرمایه ترقیات مالی ما است اهتمام نمیفرمایند . اولیای دولت علیه نیز كه از بانگهای خارجه نگاهداری و حمایت میکنند در اینمورد سعی جمیل مبذول نمیدارند در يك شهر قاهره پایتخت مصر چندین بانك از خود اهالی دائر است من جمله يك بانك است كه (بانك زراعی) میگویند و محض حمایت زراع و الا حین بر پا شده است چون فلاحین بواسطه علاقه جزئی ملكی پای بست هستند ولی همینكه ملكشان از دستشان بیرون رفت دل بستگی شان تمام میشود و آنطور كه باید دل بكار نداده فائده شایان از زراعت عاید نمیشود و در هر جای دنیا بعضی طماعان پیدا میشوند كه بهر وسیله باشند میخواهند ملك رعیت را بقیمت نازل خریده او را بیخانه و علاقه سازند اینستكه چون رعیت محتاج بجزئی و جهی شد تنزیل زیاد

بر او بسته ملكش را رهن یا بیع شرط میکنند و در سر موعده ملك صد تومانیرا به پنجاه تومان تصاحب میکنند آنوقت است كه زارع دل گنده پریشان او را مغرب میشود بدین ملاحظه فرار بانك زراعی داده اند تا حفظ مال زارع را نموده بجزئی تنزیلی قناعت کرده زارع را پریشان نسازد و این سرچشمه بزرگ ثروت را از میان نبرد .

واقعا مؤسسين بانك خدمت بسیار بزرگی را حاضر شدند كه قوام مملكت بسته باوست و بصوت بلند میگویند تا ما از خود بانك نداشته باشیم ممكن نیست دارای استقلال شویم پس باید ملت و دولت در این راه از بذل جهد و كوشش دریغ ننمایند و بخیالات دور و دراز نپردازند و این بانك را در قیاس سایر شركتها و گمانها محسوب ننمایند و ملتفت شوند كه بانك خارجی جز محنت بملك مانمیاورد و غیر از ذلت و مسكنت ارمغانی ندارد رواج بازار فرنگستان بمراوده با شرق زمین است اگر باب این مراده سدود شود كار بازار اروپا پریشان خواهد شد يك مرتبه ضرر فاحش و كساد كلی بتجار و مال التجاره شان وارد خواهد گردید بجهت توضیح يك مثالی لازم است برای نمونه عرض كنم تا معاوم شود اینهمه دست و پا زدن اروپائیان بجهت نیست ولی بهتر آنستكه بنمره آتیه محول كنم تا مجال شرح و بسط داشته باشیم .

(جناب رئیس مجلس شوری ملاحظه فرمایند)

بموجب فصل مخصوصیكه در نظامنامه انتخابات درج شده هر كس با يك نفر از وكلاء مجلس مقدس شورای ملی گفتگو و مرافعه داشته باشد نباید بمحكمة عدلیه و غیره منقلطم شود و هیچ وزارتخانه حق تحكیم و وكلاء محترم ندارد . فقط راه چاره منحصر است كه بخود مجلس اظهار ادعاء خود را نماید تا در محضر جمعی از وكلاء طرفین حاضر شده رسیدگی و تحقیق بعمل آید .

نظر بدین قانون این بسده از شهر ذی الحجه گذشته تا اوائل شهر ربیع الاول شفاها و بموجب چند ذریعه متوالی كتبا بجناب عالی منظام شد كه جناب آقای حاجی سید ابراهیم بزاز كه وكیل محترم مجلس شوری است دو حجره بزرگ را در تیپچه حاجب الدوله كه متعلق باین بسده است غصب کرده اند ككویا كرت مشاغل تا بحال مانع از تحقیق این فقره بوده است .

این امر بلاوه آنكه بحال بنده افافه نكرد اسباب مزید عات شد آقای مزبور بمیت جناب حاجی سید

محمد احوی شان در صدد بر آمدن مباشر وصول و ایصال وجه اجاره آن محل را کنتک زده بکلی امر ایصال مال الاجاره و انتظام تیمچه را مختل نمود. اند - از حضور مبارک مستدعی است در این مسئله رسیدگی و احقاق حق فرمائید که لازمه مشروطیت تامین جانی و مالی و تساوی جمیع افراد ملت در حقوق است.

محمد معین دیوان

ار طهران بتاريخ غره ربیع الثانی ۱۳۲۵

خدمت وکلای محترم انجمن کسما کسرا الله اشاکم

عرض میشود

در روز نامه مقدسه نمره دوازده جبل المتین شرحی از اقدامات مجدانه اهالی کسما در مقام وطن پرستی و مجاهدات و اتفاق با اهل و داد و امداد اهالی شهر رشت نوشته و تمجید و توصیف از اجتماع و اتباع و هیئت سر بازاران و فدائیان انجا کاملاً درج نموده بودند الحق قارئین و مستمعین ملت متمسکانه را بقدری ذوق و شوق حاصل شد که ابدان در پیرهنها نمیگنجید خصوصاً نویسنده اینورقه که یکی از طایفه کسما است و نژاد بمرحوم حاجی محمد صادق معین التجار ابن حاج عبدالمعظم کسمائی دارد زاید الوصف در نژاد عموم ملت و امثال و اقران و هوا خواهان مجلس مقدس شورای ملی سربلند و مفتخر گردید فی الحقیقه ارواح اجداد را از استماع این نوع پرستی و اتحاد اهالی کسما شاد و زنده دید و حلالا که در طهران اداره آقای حاجی امین الغسرب مشغول خدمت تحریر هستم برخورد لازم شمردم که محض اظهار تشکر و تشویق اینورقه را معروض داشته و بیاد هم وطنان خود را متذکر خاطرها نموده باشم (یاد آرید ایمان زمین مرغزار) (یک صباحی در میان مرغزار)

اگرچه از خدمت ان انجمن دور هستم ولی در مراتب اتفاق و اتحاد راسخ قلوب هم وطنان خود میباشم در واقع خود را یکی از فدائیان ان ملت متحده متفقه میدانم بهر نوع خدمتی که لایقم دانید بجان و دل حاضر بوده رشته مودت هم وطنی در گردنم محکم است محض استحضار خاطر شریف وکلای انجمن محترم عرض شد

من جانب الاقل میرزا حسن آقا منشی باشی

ابن مرحوم معین التجار کسمائی

ترجمه تالکرافات خارجه

لرد کرومر عازم لندن شد روز نامه نیس در ذیل خلق مشار الیه مینویسد که خدیو بر حسب میل کرومر میتواند بتربیت و اصلاح حال مصریان اقدامات کند و خود را بواسطه ترقی دادن مملکت سربلند و مفتخر سازد

طهران در مطبوعه «فاروس» بطبع رسید

ولی اگر در این راه اقدامی بکند یانه تفاوتی نمیکند چه این ترقی از اثر نفوذ انگلیس است و هر چه رسوخ انگلیس در مصر و مسئولیت آن دولت در ترقی آن مملکت و اهتمام او در اداره حکومت آن بیشتر شود این ترقی اصلاح بیشتر و بهتر دست خواهد داد

سیر کونتن در ملاقات شخصی که از جنس و هندوستان صحبت میداشته گفته است من خیلی اعتماد به لرد منتو دارم چه او مرد پخته است و تا کنون بمافقی تدبیر کار کرده است

فرضی که برای راه آهنهای هند خواسته بود تماماً حاضر شد

روز نامه تلگرافی دولت انگلیس را در باب جنس هند و مصر بری الذمه مینماید وضع رفتار سیر ادوار گری را در مقابل وطنین مصر ستایش نمود

روز نامه دیلی نیوز مینویسد لرد کرومر از عهده مقاصد انگلیس بعمل نیامده و باید جا نشین لرد مزبور وسیله بدست آورد که ملت مصر را خرسند کند و مر نیک پست خوش رفتاری لرد کرومر را نسبت بمقطاران وزیر دستاش تمجید مینماید

(تقریظ)

رساله شریفه موسوم به یک کلمه که در نهایت صحت و ظرافت بطبع رسیده و نگارنده ملاحظه نموده ام الحق والانصاف کتابی چنین پر نتیجه و با فایده الی حال دیده نشده مواد اصلی قوانین ممالک متمسکانه و دول مشروطه را که عیناً از احکام شرعی و آیات قرآنیه ماخوذ داشته اند مندرج شده خواندن و جهد در عمل کردن بان امروزه جهت تمام برادران اسلامی وطنی ما لازم هر کس بخواهد در کتابخانههای ملیه بفروش میرسد خداوند طابع و نا شرانرا پاداش نیک مرحمت فرماید

اعلان

کتاب مکاید الرجال موسوم به ماد موازل و سیمه فرانسوی که از حکایات و وقایع حیرت انگیز دنیا بشمار می آید از نتایج افکار فاضل دانشمند جناب جرجی زیدان صاحب مجله الهلال در طهران بخاری ترجمه شده و بطبع رسیده در کتابخانه و مغازه علمیه مظفری مقابل تلگرافی خانه مبارکه جلدی نه قران بفروش میرسد بکتابخانه ها و کتاب فروشها ده یک تخفیفه داده میشود

حسن الحسین الکاشانی